

РЕШЕНИЕ

№ 3494

гр. София, 25.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 53 състав,
в публично заседание на 03.05.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Стефан Станчев

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **497** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 - 178 от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/, във връзка с чл. 68, ал. 1 от Закона за защита от дискриминация /ЗЗДискр/.

Образувано е по жалба на [фирма] срещу Решение № 816 от 17.12.2021 г. по преписка № 441/2014 г. по описа на Комисията за защита от дискриминация, с което КЗД в изпълнение указания на АССГ, дадени с решение № 3529/28.05.2018 г., а.д. 9597/17 г. е установила по отношение на жалбоподателя в качеството на работодател да е извършено нарушение на забраната за дискриминация по чл. 4, ал. 2 във вр. чл. 21 от ЗЗДискр, като не е изпълнило законово задължение да прилага еднакви критерии при осъществяване на правото си на едностранно прекратяване на трудовия договор спрямо А. Д. по признак лично положение към издаване на заповед № 2004/10.05.2014 г.

Със същото решение на КЗД на жалбоподателя и на основание чл. 80, ал. 2 от ЗЗДискр, във вр. чл. 80, ал. 1 от Закона е наложена глоба в размер на 2000 лева за установеното нарушение за неизпълнение на законово задължение, произтичащо по силата на чл. 21, от ЗЗДискр и нарушение на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр по признак „лично положение“ В жалбата са развити оплаквания за незаконосъобразност на административния акт. Според жалбоподател, КЗД се произнесла извън предмета на преписката, определен с влязлото в тази част решение на АССГ, като не са съобразени указанията на съда. Решението на КЗД е незаконосъобразно в частта, с която е наложена санкция на дружеството, тъй като такава ако се налага следва да е по чл. 78

от Закона. След като не е изпълнено решението на АССГ, според оспорващ, обжалваното в това производство е нищожно. Правят се оплаквания за допуснати съществени процесуални нарушения от страна на КЗД. В производството по издаване на решение, в изпълнение указания на съда не било провеждано открито производство, с което правата на страните са нарушени, до степен – лишаване от участие в административното производство. Прави се оплакване, че решаващ състав на КЗД приема като становище на жалбоподателя, изложение 16-20-43/21.01.2016 г., което е депозирано в КЗД преди да се образува производството в резултат на решението на АССГ. Прави се оплакване, че в оспорваното решение имало противоречие между мотивната част на решението и диспозитива, като мотивите са изцяло до наличието на трудовоправни спорове решавани от граждански съдилища. Тъй като процедурата се е развила без участие на страните, искането е zda отмяна на решението от 17.12.2021 г. и производството да започне пред КЗД като се призват страните и им се осигури възможност за участие в процедурата пред административния орган. Изцяло на следващо място се оспорват изводите на КЗД по същество, тъй като КЗД се обвързала от актовете на граждански съдилища, без да цени или прецени на самостоятелно основание доказателства във връзка с жалба по чл. 21 от ЗЗДискр в производството пред комисията. Според жалбоподател, КЗД се е съобразила едностранно с изложеното от А. Д., като приема за меродавни решения по трудовоправния спор от местните съдилища. Тъй като КЗД е изпълнила единствено указания на съда за произнасяне по това, приложим ли е чл. 21 от ЗЗДискр, без да развие каквото и да е административно производство, решението е незаконосъобразно. По същество исканията са: 1. Да се прогласи нищожност на решение 816/17.12.2021 г. на Трети специализиран постоянен заседателен състав на КЗД; Да се отмени решението и да се върне за ново произнасяне, поради допуснати съществени процесуални нарушения в производството по преписката, след изпълнение указанията на АССГ в частта на решение 3529/28.05.2018, а.д. 9597/2017 г.; да се отмени решението на КЗД и се отхвърли жалбата на А. Д. в тази част; да се намали размера на наложената санкция от 2000 лева, ако съдът приеме, че решението на КЗД е законосъобразно. Иска се присъждане на разноски по приложен списък. Ответникът – Комисия за защита от дискриминация, чрез процесуалния си представител, оспорва жалбата.

Заинтересована страна А. Д. иска да се отхвърли жалбата и претендира разноски. Заинтересованите страни Х. Ш., П. Х., чрез процесуалния си представител адв. М., изразяват становище за прекратяване производството по отношение на тях, независимо, че са били конституирани като страни пред КЗД. Такова становище изразява и пълномощник на з. страна Д. в молба от 28.04.2022 г.

Административен съд София-град, след като се запозна с приложените по делото доказателства и становищата на страните, прие за установено следното от **ФАКТИЧЕСКА СТРАНА:**

Производството пред КЗД е образувано по жалба на А. Д. Д. срещу П. Ш., П. Х. и [фирма], представлявано от управителя Е. Н. и Т. Н. за осъществени спрямо нея в периода от 07.03.2012 г. до 12.05.2014 г., пряка и непряка дискриминация по признак лично положение по смисъла на чл.4, ал.1 ЗЗДискр., дискриминация във връзка с чл.5 ЗЗДискр., изразяващ се в системен тормоз на работното място, сексуален тормоз, подбуждане към дискриминация, преследване по време на работния процес и след него въз основа на признака лично положение във връзка с чл. 4, ал.1 ЗЗДискр. и по

смисъла на §1, т. 1,2,3,5 ДР на ЗЗДискр, както и неблагоприятно третиране по смисъла на §1, т.7 ДР на ЗЗДискр., дискриминация във връзка с чл. 14, ал.1 и 3 ЗЗДискр., дискриминация във връзка с чл.15 ЗЗДискр. и дискриминация във връзка с чл.21 ЗЗДискр. и да постанови преустановяване на нарушението до установяване на положение на равно третиране като наложи предвидените в закона санкции.

Без значение от резултата от първото разглеждане на спора от състав на АССГ, постановил съдебен акт, отменен от ВАС, а при следващото производство с окончателно решение на ВАС крайния резултат от първото гледане на делото е потвърден. Признато е, по съдебен ред, че жалбата на Д. от 2014 г. срещу жалбоподателя(сега) е неоснователна. В частта, с която 35 – ти състав на АССГ е преценил, че няма произнасяне от КЗД по оплакване по чл. 21 от КЗД, считано от 29.10.2019 г. до председателя на КЗД е изпратен доклад за изпълнение указанията на АССГ по произнасяне по жалба на Д., в частта по чл. 21 от ЗЗДискр. Основен въпрос, който се развива по това производство е препирня между заседателни състави на КЗД кой и защо е компетентен да разгледа жалбата в частта, която е върната с указанията на съда. Определен е със разпореждане на председател на КЗД трети заседателен състав, а с писмо да председател на КЗД е определен председател и докладчик. Съдът намира, че е формиран законен състав от членове на КЗД спазена процедура по определяне на докладчик и председател. Формално са определяни и служители да по проучване на преписката. Не е спорно, че на страните в производството не са изпращани съобщения за такова пред КЗД в частта, указана от АССГ/35, с влязлото в сила решение в тази част. След възобновяване на производството не е извършено проучване по реда на чл.55 - чл.59 от ЗЗДискр. Защо производството е било възобновено, без да е спирано, също е без значение, тъй като е постановен акт по същество, във връзка с указанията на АССГ. Формално, би следвало да се проведе процедура по уведомяване на страните за новата процедура, но предвид това, че производството продължава по същата преписка, административния орган е преминал към постановяване на акт по същество. Съдът не намира, че това формално неспазване на процедурата по ЗЗДискр е съществено и не са увредени правата на страните. Доколкото АССГ не е дал указания в тази част, с която преписката в частта по оплакването по чл. 21 от ЗЗДискр е върната на органа за произнасяне, съдът не намира да е извършено процесуално нарушение от рода на съществените. Вярно е, че в изначално образуваното производство жалбоподателят е взел отношение, към вмененото нарушение по чл. 21 от ЗЗДискр, а към постановяване на решение по възобновеното производство, както и пред съда не се излагат фактически основания, различни от тези събирани по-рано. Съдът не намира, че в продължение на 8 години се появяват нови доказателства, а такива доказателствени искания не са правени и в развилите се съдебни процедури, дори и пред този съдебен състав, като съдът не намира да се извеждат нови факти с представени от пълномощник на з. страна доказателства, с молба от 28.04.2022 г.

Съдът не намира основание да се съгласи с оплакването за нищожност на решението на КЗД. Съдът не намира да има произнасяне свръхпетитуум. Нарушението по чл. 21 от ЗЗДискр е обвързано от това по отношение на уволненото лице да не са прилагани еднакви критерии, а такива, които са довели до неблагоприятно третиране на з. страна.

Видно от описаната в решението фактическа обстановка, първоначално производството по преписката е образувано по жалба с вх. № 44-00-4910/03.12.2014 г.

и допълнение към нея с вх. № 44-00-98/15.01.2015 г., подадени от А. Д. за дискриминация по признак „лично положение” срещу управителя на А. България. Преписката е възобновена с разпореждане № 1962/01.11.2019 г. на председателя на КЗД, въз основа на доклад с вх. № 12-11-3971/29.10.2019 г. във връзка с влязлото в сила решение № 3529/28.05.2019 г. по адм. д. № 9597/2017 г. на АССГ, с което съдът е върнал преписката за произнасяне в частта за дискриминация по чл. 21 от ЗЗДискр. Безспорно е, че з. страна е била в трудово правоотношение с жалбоподателя. Безспорно е, че уволнението е признато за незаконно, след това има решение на въззивен съд и определени на ВКС, с което не е допуснато касационно обжалване на негативното за настоящия жалбоподател решение на РС Петрич.

Следва ли да се приеме, както сочи състав на КЗД, че е обвързан от решения на регионални съдилища, с които е отменено уволнение на з. страна като незаконно, за извод без излагане на собствени мотиви, че е налице нарушението по чл. 21 от ЗЗДискр, във ар. чл. 4, ал. 2 от с.з. В решението на КЗД от 17.12.2021 г. няма мотиви, какви критерии в обвързаността на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр са нарушени, така че да се приеме, че жалбоподателя не прилага еднакви критерии. Още по малко мотиви са изложени и как се обвързва нарушението по чл. 21 от ЗЗДискр с решение, с което е отменена заповед за прекратяване на трудово правоотношение, поради незаконосъобразност

Както е приела в решението си, преди възобновяване на преписката, с депозираните становища и доказателства от жалбоподателя, както и в хода на проведените открити заседания (преди възобновяване на преписката) [фирма] е изложило аргументи във връзка с оплакванията в жалбата, касаеща твърдение за нарушение на чл. 21 от ЗЗДискр. по признак „лично положение”. Споменаването на тези становища по регистърен номер, както е в обжалваното решение, не освобождава органа – състав на КЗД да приеме с неспорима и пряко обвързваща доказателствена сила решенията на РС Петрич/ОС Бл-град, без да изведе собствени мотиви, как незаконосъобразността на акт за прекратяване на трудово правоотношение, имплицитно налага извод за дискриминация, с нарушение на чл. 21 от Закона.

Видно от диспозива на решението, комисията е установила, че [фирма] - работодател, е извършило нарушение на забраната за дискриминация по чл. 4, ал. 2 във връзка с чл. 21 от ЗЗДискр., като не е изпълнило законово задължение да прилага еднакви критерии при осъществяване на правото си на едностранно прекратяване на трудовия договор по чл. 328, ал. 1, т. 2 от КТ спрямо А. Д. Д., по признак „лично положение” за процесният период - датата на издаване на Заповед № 2004/10.05.2014 г., и на основание чл. 80, ал. 2 във връзка с чл. 80, ал. 1 от ЗЗДискр. е наложила на [фирма] имуществена санкция в размер на 2000.00 лв. за установеното с Решението неизпълнение на законово задължение, произтичащо от разпоредбата на чл. 21 от ЗЗДискр. и нарушение на чл. 4, ал. 2 от ЗЗДискр. по признак „лично положение”.

В мотивите на решението, КЗД е приела, че за установяване на нарушение на чл. 21 от ЗЗДискр. не е необходимо наличие на признак при установяване неизпълнение на законово задължение от страна на работодателя.

Това противоречие между диспозитив и мотиви нарушава правото на защита на санкционираното дружеството, доколкото за дружеството А. България не става ясно за какво нарушение е ангажирана имуществената му отговорност, съответно не може пълноценно да организира защитата си при обжалване на решението.

За да се констатира наличието на дискриминация е необходимо коректно да бъде посочено лице „сравнител“, поставено в по-благоприятни условия от жалбоподателя на базата на признаците по ал. 1 на чл. 4 от закона или „чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика“. С изменението на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. от ДВ, бр. 105 от 30.12.2016 г. са конкретизирани лицата, към които може да се приложи непряката дискриминация - лице или лица. носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица, които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение.

Сравнението се приема като основен и задължителен елемент от фактическия състав на всеки един от двата вида дискриминация - пряка и непряка, като липсата му е основание да се приеме, че не е налице по- неблагоприятно третиране на жалбоподателя спрямо „друго лице при сравними сходни обстоятелства“ или „чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан“.

В случая, в административното производство и в съдебното производство не са събрани доказателства за подобно по-неблагоприятно третиране, липсват лица в сравнимо сходно положение. В производството по установяване на дискриминация, за да възникне за отговорния за твърдяното нарушение на принципа на равно третиране задължение да доказва - пълно и главно, неговото спазване, е необходимо лицето, което твърди, че е дискриминирано да докаже наличието на факти, които дават основание да се направи обосновано предположение за вероятно осъществяване на неравно третиране поради защитен признак. т. е. необходимо е да съществуват доказателства, които са достатъчна индичия, че между съпоставимите лица, които са и които не са носители на защитения признак, е налице неравенство, за да може да се презумира, че именно защитеният признак е причината за неравенството. КЗД финализира изводите си и постановява немотивиран акт, единствено като цитира съдебни решения на общите съдилища. За да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр., е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към отделни лица трябва да е обвързан (да е обусловен) от признак по чл. 4 ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи различно третиране на определени лица в конкретен случай, а е необходимо да се докаже още, че това третиране е извършено съзнателно по някой от признаците, очертани в чл. 4 ЗЗДискр., като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение и причината за него, която при всички случаи следва да се изразява в признак по цитирания чл. 4 от закона. КЗД е било възможно да направи изводи относно извършена дискриминация единствено при посочване на лица-сравнители. В жалбата си до Комисията обаче, А. Д. не е посочила спрямо кои лица твърди извършена дискриминация по признака „лично положение“ при прекратяване на трудовия й договор. За да се констатира наличието на дискриминация е необходимо коректно да бъде посочено лице сравнител, поставено в по-благоприятни условия от жалбоподателя на базата на признаците по ал. 1 на чл. 4 от закона или „чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика“. С изменението на чл. 4, ал. 3 от ЗЗДискр. от ДВ, бр. 105 от 30.12.2016 г. са конкретизирани лицата, към които може да се приложи непряката дискриминация - лице или лица. носители на признак по чл. 4, ал. 1, или на лица,

които, без да са носители на такъв признак, съвместно с първите търпят по-малко благоприятно третиране или са поставени в особено неблагоприятно положение.

Сравнението се приема като основен и задължителен елемент от фактическия състав на всеки един от двата вида дискриминация - пряка и непряка, като липсата му е основание да се приеме, че не е налице по- неблагоприятно третиране на жалбоподателя спрямо „друго лице при сравними сходни обстоятелства“ или „чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан“. В случая, в административното производство не са събрани доказателства за подобно по-неблагоприятно третиране, липсват лица в сравнимо сходно положение.

Здравият разум изисква да се цени: всяко незаконно уволнение ли е дискриминационно или дискриминацията следва да се установи от специализиран затова държавен орган, с излагане на адекватни мотиви към правния извод. На обратно основание, КЗД би следвало да съобрази и следващи решения на АССГ и ВАС, които, за разлика от отменителното решение на ВАС през 2019 г. приемат изобщо, че по отношение на Д. не е имало дискриминация по признаците изложени в жалбата й. КЗД безмотивно приема, че дискриминация по отношение Д. има по презумпция, което съдът не признава.

За да се приеме, че е налице пряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр. трябва да се установи защитен признак за лицето, причинна връзка между спорното третиране и съответния защитен признак, а в случаите на признака „лично положение“, с оглед бланкетния му характер, е необходимо да се уточни съдържанието му - като е достатъчно да се установи, че този признак съставлява основна, значима причина за по-неблагоприятното третиране.

ВАС счита (Решение № 14258 от 17.11.2020 г. по адм. д. № 4975/2020 на ВАС, V-о.) , че правилото на чл. 21, ал. 1 ЗЗДискр. „задължава работодателя да не допуска неравенство в третирането, което да се дължи на защитен признак по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. За да е налице нарушение на изискването за равенство, в случая при извършване на подбор, е необходимо да се установи, че по-неблагоприятното третиране на служителя, в сравнение с други служители в сходно положение, е в причинна връзка с някои от защитените признаци.

Следователно, основно изискване при преценката има ли осъществена пряка дискриминация спрямо лицето е да се определи съдържанието на този защитен признак - в случая признака лично положение. Върховният административен съд е имал възможност да посочи в практиката си(Решение № 8105 от 08.06.2011 г. по адм. д. № 8708/2010 г. на ВАС, VII-мо отд., както и в Решение № 14258 от 17.11.2020 г. по адм. д. № 4975/2020 на ВАС, V-то отд.), че: „За разлика от други защитени признаци - пол, раса, религия, увреждане, възраст, семейно положение, които са иманентно присъщи на човека, защитеният признак „лично положение“ няма еднозначно, изначално прието обективно съдържание. Това предполага и налага установяване и доказване във всеки конкретен случай на значим, обективен, същностен за личността белег, който позволява да бъде прилаган еднакво и който отчита универсалния (материален и персонален) обхват на закона и абсолютната забрана за пряка дискриминация.“ За да се приеме, че е налице пряка дискриминация по смисъла на чл. 4, ал. 2 ЗЗДискр. трябва да се установи защитен признак за лицето, причинна връзка между спорното третиране и съответния защитен признак, а в случаите на признака „лично положение, с оглед бланкетния му характер, е необходимо да се уточни

съдържанието му - като е достатъчно да се установи, че този признак съставлява основна, значима причина за по-неблагоприятното третиране.

ВАС счита (Решение № 14258 от 17.11.2020 г. по адм. д. № 4975/2020 на ВАС, V-то о.), че правилото на чл. 21, ал. 1 ЗЗДискр. „задължава работодателя да не допуска неравенство в третирането, което да се дължи на защитен признак по чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. За да е налице нарушение на изискването за равенство, в случая при извършване на подбор, е необходимо да се установи, че по-неблагоприятното третиране на служител, в сравнение с други служители в сходно положение, е в причинна връзка с някои от защитените признаци.

По отношение възражението на жалбоподател и з. страна, че представляваните от адв. М. Ш. и Х. не са надлежни страни в производството, съдът намира, че възражението е основателно. Производството по отношение на тях започва през 2014 година, в хода на административни и съдебни производство по отношение на който и да било от тях не е установено да е извършил дискриминация по отношение на А. Д.. След като е „възобновил“ производството, административния орган не е преценил кои страни следва да бъдат конституирани и между кои следва да се развие административното производство. Безспорно, КЗД е приела, че през 2014 г., при подаване на жалбата тези лица следва да участват в производството, но с оглед отсъствието на данни, двамата или някой от тях изобщо де е проявил дискриминационно отношение към А. Д. от позицията на ръководител към подчинен, а на по силно основание тормоз по отношение на Д. не е доказан – в какъвто смисъл са съдебните актове, постановени по същество досега, съдът следва да прекрати производството по отношение на тях. В този смисъл, известните за страните съображения в мотивите на Решение № 690 от 20.01.2021 г., постановено по адм. д. № 10531/2020 г., Пето отделение, ВАС.

Във връзка с изложеното и доколкото КЗД формално е провела производство, съобразно указанията на АССГ – р. 3529/28.05.2018, адм.д. 9597/17 в неотменената част, съдът намира, че основанията на жалбоподателя [фирма] за отмяна решението на КЗД от 17.12.2021 г. са споделени и решението следва да бъде отменено. Съдът предвид отсъствието на мотиви, извън фактическото изброяване на действия и актове на различни институции необходимостта преписката да се върне за ново произнасяне на КЗД. Следва да се изложат мотиви от КЗД, при какъв сравнителен метод е установено по отношение на А. Д. да е извършена дискриминация затова при едностранното прекратяване на трудовото й правоотношение спрямо нея да са били приложени различни критерии, в сравнение с кого и ако има такова различно прилагане на критерии, как се отразяват неблагоприятно на з. страна Д..

При този изход на спора, правото на разноски за производството е възникнало за единствено за жалбоподателя. В случая възнаграждението, което е заплатено реално за настоящото производство, включващо процесуално представителство, отговаря на фактическата и правна сложност на делото. За настоящото производство жалбоподател е извършил разноски за процесуално представителство на дружеството и на лицата, по отношение на които се правилно се развива производство пред КЗД –Х. и Ш., които разноски са в размер на 3960 лева

Мотивиран така, съдът Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ решение № 816 от 17.12.2021 г. по преписка № 441/2014 г. по описа на Комисията за защита от дискриминация, Трети специализиран постоянен заседателен състав.

ВРЪЩА делото като преписка на Комисията за защита от дискриминация за

произнасяне по наведеното в жалба на А. Д. Д. оплакване за наличието на дискриминация по чл.21 ЗЗДискр, като се изложат мотиви, съобразно указанията на съда.

ПРЕКРАТЯВА производството по адм. дело 497/22 на АССГ по отношение на Х. Ш. и П. Х..

ОСЪЖДА Комисия за защита от дискриминация да заплати на [фирма] ЕИК[ЕИК] сумата 3960 (три хиляди деветстотин и шестдесет) лева

Решението може да бъде обжалвано чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд на РБ в 14-дневен срок от съобщаването му на страните, а в прекратителната част, като определение в седемдневен срок с частна жалба пред ВАС.

Съдия